

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudců Mgr. Miroslava Makajeva a Mgr. Lenky Oulíkové ve věci

žalobce: **M. Y. P.,**
bytem X,

zastoupen advokátem Mgr. Václavem Voříškem,
sídlem Ledčická 649/15, Praha,

proti

žalovanému: **Městský úřad Černošice,**
sídlem Riegrova 1209, Černošice,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného,

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou zdejšímu soudu dne 4. 9. 2018 domáhal uložení povinnosti žalovanému odstranit do tří dnů od právní moci rozsudku v registru řidičů z historie bodového hodnocení žalobce záznam o přestupku ze dne 30. 3. 2017 a záznam o přestupku ze dne 31. 7. 2016. Žalobce avizoval, že pokud žalovaný po podání žaloby specifikovaný protiprávní stav napraví, vezme žalobu v tomto rozsahu zpět a bude pro tento případ požadovat deklaraci nezákonnosti zásahu žalovaného, což následně podáním ze dne 5. 11. 2018 i učinil.
2. Žalobce uvedl, že byl rozhodnutím Městského úřadu Kolín ze dne 14. 8. 2017, č. j. MUKOLIN/OD 87540/17-nut, uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), kterého se měl dopustit dne 30. 3. 2017. Na základě tohoto rozhodnutí mu v bodovém hodnocení řidičů byly dne 15. 9. 2017 zaznamenány 2 body, avšak Krajský úřad Středočeského kraje rozhodnutím ze dne 22. 6. 2018, č. j. 081094/2018/KUSK-DOP/KLU, rozhodnutí Městského úřadu Kolín zrušil v přezkumném řízení. Žalovaný přesto v bodovém hodnocení eviduje odpovídající záznam za údajný přestupek, což dle žalobce odporuje zásadě presumpce neviny, neboť záznam v bodovém hodnocení představuje trest a žalobci v případě dalšího záznamu bodů hrozí vybodování. Žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.

dodal, že zákon nestanoví orgánu lhůtu k odečtení bodů, avšak dle jeho mínění je namístež postupovat analogicky podle § 123b odst. 2 a 3 zákona o silničním provozu (který stanoví lhůtu k provedení záznamu max. 10 dnů; 5 na doručení rozhodnutí a 5 na provedení záznamu).

3. Žalobce dále uvedl, že byl rozhodnutím Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 29. 11. 2016, č. j. MHMP 2101047/2016/Buk, uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, kterého se měl dopustit dne 31. 7. 2016. Na základě toho mu v bodovém hodnocení řidičů bylo dne 24. 8. 2017 zaznamenáno 7 bodů. Ministerstvo dopravy odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí zamítlo, ale Městský soud v Praze usnesením ze dne 15. 3. 2018, č. j. 1 A 102/2017-81, přiznal žalobě odkladný účinek. I v tomto případě měl být dle žalobce záznam v jeho bodovém hodnocení odstraněn.
4. Jelikož žalovaný neodstranil záznamy, dopustil se dle žalobce nezákonného zásahu, neboť Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) v rozsudku ze dne 19. 2. 2015, č. j. 1 As 151/2014-23, konstatoval, že *„zásah, spočívající ve stavu evidence registru řidičů, uvádějící k osobě stěžovatele údaje o přestupcích jím spáchaných a o pokutách za tyto přestupky uložených, je zásahem trvajícím po celou dobu, kdy tyto údaje jsou součástí evidence. Lhůta pro podání žaloby proti tomuto zásahu podle § 84 odst. 1 s. ř. s. neuplyne, dokud zásah trvá“*.
5. Krajský soud v Praze usnesením ze dne 27. 2. 2020, č. j. 54 A 99/2018-58, žalobu odmítl. NSS rozsudkem ze dne 25. 11. 2021, č. j. 10 As 95/2020-32, na základě kasační stížnosti žalobce usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve zrušujícím rozhodnutí uvedl, že *„stěžovatel (v podání ze dne 5. 11. 2018 – pozn. krajského soudu) naplnil svůj deklaratorní petit novým obsahem (oproti tomu, jak jej – coby petit eventuální – zformuloval už v žalobě): nově požadoval vyslovit nezákonnost nikoli záznamu o počtu bodů [§ 119 odst. 2 písm. h) zákona o silničním provozu], ale záznamů o jednotlivých přestupcích v evidenci spáchaných přestupků [§ 119 odst. 2 písm. g) zákona o silničním provozu]“*. Z toho důvodu Nejvyšší správní soud uložil krajskému soudu rozhodnout o návrhu na změnu žaloby a teprve v návaznosti na toto rozhodnutí postupovat dále v řízení.
6. Usnesením ze dne 5. 1. 2022, č. j. 54 A 99/2018-77, soud změnu žaloby nepřipustil. Předmětem řízení tak zůstala žaloba, kterou se žalobce domáhá určení nezákonnosti záznamu o přestupku ze dne 30. 3. 2017 a záznamu o přestupku ze dne 31. 7. 2016 uvedených v registru řidičů v historii bodového hodnocení
7. Podle § 85 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) je žaloba nepřipustná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
8. Podle § 123e odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu se řidiči rovněž odečtou body, které mu byly zaznamenány na základě pravomocného rozhodnutí o přestupku nebo trestném činu po pravomocném zrušení tohoto rozhodnutí.
9. Podle § 123f odst. 1 zákona o silničním provozu, nesouhlasí-li řidič s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, může podat proti provedení záznamu písemně námitky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností příslušnému k provádění záznamu.
10. Podle § 123f odst. 2 zákona o silničním provozu, shledá-li obecní úřad obce s rozšířenou

působností námitky oprávněné, nejpozději do 10 pracovních dnů ode dne, kdy mu byly námitky doručeny, provede opravu záznamu o dosaženém počtu stanovených bodů v registru řidičů a neprodleně písemně vyrozumí o provedené opravě záznamu řidiče.

11. Podmínkou přípustnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je podle judikatury nemožnost domáhat se ochrany nebo nápravy jinými právními prostředky. Je proto třeba zkoumat, zda právní úprava v tom kterém případě prostředky ochrany před nezákonným zásahem připouští, či nikoliv (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010-44,

č. 2339/2011 Sb. NSS). V daném případě je prostředkem ochrany nebo nápravy proti záznamu

o počtu bodů námitka, o které vydá správní orgán vždy rozhodnutí (viz níže). Z judikatury dále plyne, že pokud by výsledkem nápravy bylo správní rozhodnutí, je nutno podat žalobu proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s. a nikoliv žalobu na ochranu proti nezákonnému zásahu. Zákon nedává žalobci na výběr, jakými právními prostředky proti zásahu brojít, ochrana prostřednictvím žaloby podle § 82 a násl. s. ř. s. připadá v úvahu jen tehdy, neposkytuje-li právní řád jiné prostředky (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 1. 2005,

č. j. 1 Afs 16/2004-90, č. 1541/2008 Sb. NSS). Obdobně NSS v rozsudku ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 Aps 3/2004-42, č. 720/2005 Sb. NSS, uvedl, že institut žaloby proti nezákonnému zásahu „[n]emůže být vykládán jako jakási náhražka žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, a není proto ani

v procesní dispozici účastníka řízení volit, kterou z těchto žalob bude pro sebe považovat za výhodnější a které řízení tedy bude iniciovat. Určujícím kritériem pro podání této žaloby totiž není jakási procesní taktika žalobce, nýbrž povaha napadeného úkonu. Přitom platí, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu má před žalobou proti nezákonnému zásahu přednost v tom smyslu, že lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky, je tak účastník řízení povinen učinit a teprve po vyčerpání těchto prostředků si zároveň otevírá procesní prostor pro případné podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. Přímou žalobou nezákonný zásah je proto možno jen tehdy, pakliže ochrana jinými právními prostředky není možná. Vztah obou zmíněných žalobních typů tak lze označit za primát žaloby proti rozhodnutí, kdy sekundární možnost podání úspěšné žaloby proti nezákonnému zásahu nastupuje teprve tehdy, pokud žaloba proti rozhodnutí nepřípadá v úvahu, a to ani po „zprocesnění“ zásahu jinými právními prostředky ve smyslu § 85 s. ř. s.“.

12. Z výše uvedeného plyne, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je subsidiární vůči žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Pokud právní úprava postupu před správními orgány obsahuje takovou procesní konstrukci, podle níž se o právech či povinnostech dotčené osoby vydá správní rozhodnutí, lze se domáhat u soudu ochrany toliko proti tomuto rozhodnutí žalobou dle § 65 a násl. s. ř. s. (jde o výše zmíněné zprocesnění zásahu jinými právními prostředky). Za těchto okolností není žaloba na ochranu před nezákonným zásahem přípustná.
13. V projednávané věci dospěl soud k závěru, že žalobce má k dispozici jiný prostředek ochrany proti neprovedení odečtu bodů. Zákon o silničním provozu v § 123f odst. 1 zakotvuje institut námitky, kterou se řidič v případě nesouhlasu s provedeným záznamem v registru řidičů může domoci jeho opravy. To platí nejen pro případy, kdy řidič nesouhlasí se záznamem, který byl proveden, ale i tehdy, domáhá-li se provedení odečtu

podle § 123e zákona o silničním provozu, který je správní orgán povinen provést z úřední povinnosti (viz rozsudek NSS ze dne 19. 4. 2012, č. j. 5 Ans 8/2011-63, srovnej též rozsudek NSS ze dne 3. 5. 2011, č. j. 8 As 23/2010-89). Právo podat námitku proti záznamu bodů není omezeno žádnou lhůtou, je tedy možné jej využít i v případech napadených žalobcem. Lze tak uzavřít, že zákon o silničním provozu dává řidiči pro případ neprovedení odečtu bodů v registru řidičů k dispozici účinný prostředek ochrany, který dle § 85 s. ř. s. brání přípustnosti zásahové žaloby. Argumentace žalobce rozsudkem NSS ze dne 19. 2. 2015, č. j. 1 As 151/2014-23, není přílehavá, jelikož tento rozsudek se zabýval otázkou údajů vedených v evidenci spáchaných přestupků podle § 119 odst. 2 písm. g) zákona o silničním provozu (proti čemuž zákon skutečně žádný prostředek nápravy vyjma zásahové žaloby nezná), zatímco žalobce brojí proti záznamům o počtu bodů podle § 119 odst. 2 písm. h) zákona o silničním provozu, jak je zřejmé z toho, že brojí proti neprovedení odečtu bodů (což je otázka, která se evidence spáchaných přestupků netýká), a rovněž z výpisů z bodového hodnocení řidiče, které soudu na podporu své argumentace předložil. Proti záznamům o počtu bodů podle § 119 odst. 2 písm. h) zákona o silničním provozu však ze shora uvedených důvodů prostředek nápravy existuje, a to v podobě námitek podle § 123f zákona o silničním provozu.

14. V projednávané věci je zřejmé, že se žalobce primárně domáhal uložení povinnosti žalovanému odstranit do 3 dnů od právní moci rozsudku v registru řidičů záznam o přestupcích z historie bodového hodnocení žalobce (petit na plnění). Vydání deklaratorního rozhodnutí žalobce navrhoval pouze pro případ, že budou v průběhu soudního řízení odstraněny záznamy ze strany žalovaného, a tedy nezákonný zásah pomine (petit byl od počátku fakticky konstruován jako eventuální). Žalobce v žalobě uvedl, že pokud žalovaný po podání žaloby protiprávní stav napraví, vezme žalobu v rozsahu primárního petitu, jenž má podobu petitu na plnění, zpět.
15. V době zahájení soudního řízení měl žalobce v předmětné věci k dispozici jiné prostředky ochrany ve smyslu § 85 s. ř. s. (námitky podle § 123f odst. 1 zákona o silničním provozu a případnou žalobu proti rozhodnutí správního orgánu, pokud by tento námitkám nevyhověl), a žaloba na ochranu před nezákonným zásahem je tudíž nepřípustná. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že žalovaný po podání žaloby odstranil záznamy o přestupku z bodového hodnocení v kartě řidiče, jak žalobce požadoval svým primárním petitem, a že následně žalobce ve svém podání ze dne 5. 11. 2018 sdělil, že s ohledem na tuto změnu již nežádá, aby soud rozhodl v souladu s uplatněným primárním petitem, setrvává však na požadavku určení nezákonnosti zásahu žalovaného. Žalobce totiž podal žalobu v době, kdy tvrzený zásah trval, a její podání proto bylo podmíněno vyčerpáním jiných právních prostředků ochrany ve správním řízení. Přípustnost žaloby je přitom nutno hodnotit k okamžiku jejího podání. Pokud v průběhu řízení o žalobě zásah pomine a žalobce změnil žalobu na čistě deklaratorní, nestává se jen proto podaná žaloba zpětně přípustnou (viz rozsudky NSS ze dne 25. 11. 2021, č. j. 10 As 95/2020-32, ze dne 28. 4. 2015, č. j. 8 Afs 11/2015-39, a ze dne 29. 1. 2016, č. j. 3 Afs 14/2015-47).
16. Nad rámec nezbytného lze doplnit, že pravidlo primátu žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve vazbě na zprocesnění faktického zásahu (a z toho plynoucí nepřípustnost zásahové žaloby jakožto subsidiárního prostředku ochrany práv) se vztahuje i na deklaratorní zásahovou žalobu, která od počátku míří na „zásah“, který již netrvá ani jeho účinky (viz rozsudek NSS ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 Azs 144/2015-30). V rozsudku ze dne

16. 2. 2018, č. j. 4 As 236/2017 – 30, Nejvyšší správní soud výslovně potvrdil, že novela § 85 s. ř. s. provedená zákonem č. 303/2011 Sb. pouze odstranila u tzv. deklaratorních zásahových žalob povinnost předchozího vyčerpání prostředků ochrany před správními orgány, nezměnila však princip subsidiarity zásahové žaloby vůči žalobě proti rozhodnutí a nečinnostní žalobě (viz též rozsudky NSS ze dne 2. 11. 2016, č. j. 6 Afs 161/2016-38, bod 15, ze dne 18. 1. 2017, č. j. 6 Afs 266/2016-33, bod 13, ze dne 9. 8. 2017, č. j. 5 Afs 157/2017-46, bod 22, ze dne 18. 4. 2019, č. j. 9 As 434/2018-35, bod 28, a ze dne 15. 8. 2019, č. j. 3 Afs 271/2017-49, body 16 a 17). Deklaratorní zásahovou žalobu nelze vnímat jako procesní prostředek, který by bylo možné použít namísto „zprocesnění“ zásahu.
17. Soud proto výrokem pod bodem I podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s. žalobu jako nepřipustnou odmítl.
18. Soud výrokem pod bodem II podle § 60 odst. 3 nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť byla žaloba odmítnuta.
19. Soud výrokem pod bodem III podle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč, neboť byla žaloba odmítnuta. K tomu dodává, že tento poplatek již žalobci byl vrácen na základě usnesení ze dne 27. 2. 2020, č. j. 54 A 99/2018-58, dne 18. 3. 2020. Výrok III tohoto usnesení pouze formálně nahrazuje výrok III usnesení ze dne 27. 2. 2020, které bylo jako celek zrušeno Nejvyšším správním soudem.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 11. ledna 2022

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje: H. T.